

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 12C/200/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8115211371
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 06. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Alena Paveleková
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2016:8115211371.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov sudkyňou Mgr. Alenou Pavelekovou v právnej veci žalobcu: Štátny fond rozvoja bývania, IČO: 31 749 542, Bratislava 37, Lamačská cesta 8, práv. zast.: AENEA Legal, s.r.o., Jozefská 3, 811 06 Bratislava, proti žalovaným: 1/ L. C., nar. XX.XX.XXXX, bytom Z. XX, A.-D. Š., 2/ O. C., nar. XX.XX.XXXX, toho času bytom R. X, A., v konaní zastúpená Mgr. Martinom Timkom, advokátom so sídlom v Prešove, ul. Hlavná 23, 3/ V. G., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom Č. XXXX/XX, A. v konaní zastúpený BABIN, PETKO & partners s.r.o., so sídlom ul. Hlavná 29, Prešov, 4/ W. C., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom P. X, A. toho času na neznámom mieste, v konaní zastúpená V. M., súdnou tajomníčkou Okresného súdu S. D. H., o zaplatenie 12.699,95 eur s príslušenstvom, takto

rozhodol:

I. žalobu **z a m i e t a**,

II. žalobca je **p o v i n n ý** nahradiť žalovanej v 2. rade trovy konania vo výške 1.478,41 eur na účet jej právneho zástupcu, v lehote do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku,

III. žalobca je **p o v i n n ý** nahradiť žalovanému v 3. rade trovy konania vo výške 1.064,59 eur na účet jeho právneho zástupcu, v lehote do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku,

IV. žalovanému v 1. rade a žalovanej v 4. rade náhradu trov konania **n e p r i z n á v a**.

o d ô v o d n e n i e :

Žalobou doručenou tunajšiemu súdu dňa 5.5.2015 sa žalobca domáhal na žalovaných v 1. až 4. rade zaplatenia sumy 12.699,95 eur spolu so zmluvným úrokom vo výške 2.189,09 eur, spolu s úrokom z omeškania vo výške 8,05 % ročne zo sumy 12.699,95 eur od 1.5.2015 do zaplatenia a zmluvnej pokuty vo výške 2.011,90 eur s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu plnenia povinnosť ostatných žalovaných a zaplatenia úroku z omeškania voči žalovaným v 1. až 3. rade vo výške 8,75 % ročne zo sumy 12.699, 95 eur od 1.1.2013 do 30.4.2015, t.j. vo výške 2.584,79 eur s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu plnenia povinnosť ostatných žalovaných a náhrady trov konania.

Svoju žalobou odôvodnil tým, že žalobca ako veriteľ dňa 18.4.2000 uzavrel so žalovanými v 1. a 2. rade ako dlžníkmi zmluvu o poskytnutí podpory vo forme úveru č. XXX/XXXX/XXXX, podľa ustanovení vtedy platného a účinného zákona č. 124/1995 Z.z. o štátnom fonde rozvoja bývania v znení neskorších právnych predpisov, na základe ktorej bola žalovaným poskytnutá podpora vo forme úveru vo výške v celkovej istiny 16.596,96 eur s dobou splatnosti 30 rokov a podpora vo forme nenávratného finančného príspevku vo výške 4.979,09 eur. Poskytnutý úver žalovaní mali v zmysle zmluvy splatiť spolu s úrokom pri základnej úrokovej sadzba 3 % formou mesačných splátok vo výške 70,01 eur, najneskôr do 15. dňa v príslušnom kalendárnom mesiaci.

Žalobca ďalej poukázal na to, že v zmysle článku VIII. ods. 8.4. Zmluvy v prípade, ak je dlžník v omeškaní s úhradou ktorejkoľvek splátky dlhšie ako 6 mesiacov, je fond oprávnený po doručení výzvy k vyrovnaní splátok od zmluvy odstúpiť jednostranne.

Zmluva bola zabezpečená ručením tretích osôb, t.j. žalovanými v 3. a 4. rade. V ďalšom poukázal na to, že v zmysle článku VIII a ods. 8. 5. Zmluvy zmluvné strany sa dohodli, že v prípade naplnenia bodu 8.4, je dlžník povinný uhradiť zmluvnú pokutu vo výške 10 % z celej dlžnej sumy v termíne do tridsiatich dní od doručenia výzvy dlžníkovi.

Nakoľko boli žalovaní v 1. a 2. rade ku dňu 16.11.2012 v omeškaní so zaplatením 8 mesačných splátok poskytnutého úveru spolu v sume 731,60 eur, pričom na ich úhradu boli žalobcom opakovane vyzývaní písomnými upomienkami, využil žalobca svoje oprávnenie odstúpiť od zmluvy v súlade s vyššie citovaným ustanovením zmluvy. Vzhľadom k uvedenej skutočnosti žalobca odstúpil od zmluvy písomným podaním zo dňa 21.11.2012, čím sa celý dlh stal splatným. Odstúpenie od zmluvy bolo doručené žalovanému v 1. rade dňa 30.11.2012, žalovanému v 2. rade dňa 30.11.2012, žalovanému v 3. rade dňa 1.12.2012, od žalovanej v 4. rade sa zásielka sa vrátila ako „adresát je neznámy“. V odstúpení boli žalovaní vyzvaní, aby dlžnú sumu uhradili žalobcovi v lehote do 30 dní od doručenia odstúpenia. Vzhľadom k odstúpeniu zo dňa 21.11.2012 a k ustanoveniu článku VIII. bod 8.4. zmluvy, aktuálne nárok žalobcu na vrátenie poskytnutého úveru zo zmluvy vrátane príslušenstva voči žalovanému v 1. a 2. a 3. rade mal pozostávať z istiny vo výške 12.699,95 eur, zmluvného úroku vo výške 2.189,09 eur, úrokov z omeškania vo výške 8,75 % ročne zo sumy 12.699,95 eur od 1.1.2013 do 30.4.2015 vo výške 2.584,79 eur a zmluvnej pokuty vo výške 2.011,90 eur. Vzhľadom k odstúpeniu od zmluvy zo dňa 21.11.2012 a ustanoveniu článku VIII. bod 8.4. zmluvy, aktuálne nárok žalobcu na vrátenie poskytnutého úveru zo zmluvy vrátane príslušenstva voči žalovanej v 4. rade pozostával z istiny vo výške 12.699,95 eur, zmluvného úroku vo výške 2.189,09 eur, zmluvnej pokuty vo výške 2.011,90 eur.

Žalovaný v 1. rade a žalovaná v 4. rade sa k žalobe písomne nevyjadrili. Súdu sa nepodarilo zistiť súčasný pobyt žalovanej v 4. rade, preto jej bola podľa ustanovenia § 29 ods. 2 O.s.p. ustanovená pre konanie opatrovníčka.

Žalovaná v 2. rade sa k návrhu písomne vyjadrila podaním doručeným súdu dňa 11.6.2016 (č.l.sp. 55), ktorá vo veci uviedla, že jej manželstvo so žalovaným v 1. rade zaniklo rozvodom a s ostatnými žalovanými nie je dlhodobo v kontakte, preto žiadala vzhľadom k počtu účastníkov konania, ktorí boli oprávnení plniť časť záväzku, prípadne splniť celý záväzok, aby súd pred pojednávaním vyžiadal od žalobcu celkový systematicky prehľad mesačných platieb vo výške 70,01 eur. Písomným podaním doručeným súdu dňa 24.2.2016 doplnila písomné vyjadrenie prostredníctvom právneho zástupcu, v ktorom namietala, že v samotnej zmluve o poskytnutí podpory zo dňa 18.4.2000, ako žiadateľ je uvedený len žalovaný v 1. rade, pričom žalovaná v 2. rade je v zmluve označovaná v úvode len v postavení „manželka“ a rovnako aj v závere zmluvy. Takto formulovaný a upravený právny vzťah medzi účastníkmi zmluvy má právny význam vo vzťahu k vedomosti druhého manžela o záväzku, ktorý na seba preberá v prípade informovanosti o možnosti uspokojovať nároky veriteľa voči jednému z manželov aj z majetku patriaceho do bezpodielového spoluvlastníctva manželov, a teda je nutné správne posúdenie jej pasívnej legitímácie. Poukázala na to, že je potrebné uvedené podrobiť aj skúmaniu pri formovaní právnych vzťahov označenie dlžníka právneho vo vzťahu používanému pojmu „žadateľ“, nie žiadateľa. Žalovaná v 2. rade vzniesla námietku premičania s poukazom na súčasnú aplikačnú prax súdov všetkých stupňov, kedy v zmysle záverov rozsudku Krajského súdu v Prešove sp.zn. 1Co 287/2014 s tým, že je potrebné vnímať prípadné skoršie rozhodnutia s opačnými zábermi za prekonané. Žalovaná v 2. rade poukázala na to, že pri prípadnom akceptovaní existencie absolútneho obchodu v danom prípade nič nemení na tom, že ustanovenia o ochrane spotrebiteľa sa vzťahujú aj na tento právny vzťah a platí aplikovanie právnej úpravy, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší, aj keby sa inak mali použiť normy obchodné. Záväzok z bezdôvodného obohatenia po odstúpení od zmluvy v prejednávanej veci je vzťahom občianskoprávnym, pretože jeho režim je pre spotrebiteľa priaznivejší. V prípade pochybnosti poukázala ešte na to, že na viacerých miestach zmluvy odkazujú priamo na Občiansky zákonník, najmä ustanovenie článku XII. bod 12.3. Poukázala na to, že žalobca je právnická osoba, hospodáriaca so ziskom, vykonávajúca samostatnú obchodnú činnosť a určenú širokej verejnosti (vzťah k ministerstvu na tom nič nemení). Spotrebiteľia nestrácajú svoju ochranu len preto, že sú v právnom vzťahu so Štátnym fondom rozvoja bývania, či k iným subjektom akokoľvek spojeným so štátnou mocou, keďže paradoxne

štát má najväčší záujem na, právnej ochrane spotrebiteľov. Poukázala na to, že predmet tohto súdneho konania je okrem samotnej dodávateľskej podstaty žalobcu podstatné aj to, za akých podmienok bola zmluva medzi účastníkmi uzatvorená a aké sankcie obsahuje zmluva voči prijímateľovi, či ručiteľom. Neuplatnenie spotrebiteľského práva a následne občianskeho zákonníka pre fyzické osoby v týchto právnych vzťahoch, by tým nepochybne bolo v rozpore s účelom a samotným zmyslom tejto právnej úpravy. Má teda za to, že žalobca sa dobrovoľne rozhodol využiť inštitút odstúpenia od zmluvy, aj keď mal možnosť využiť iné inštitúty súkromného práva, ktoré by neznamenali zrušenie zmluvy od počiatku, vzhľadom na to navrhla nárok uplatnený žalobcom zamietnuť.

Žalovaný v 3. rade sa vyjadril s tým že taktiež vzniesol námietku premlčania. V písomnom podaní doručenom súdu dňa 20.4.2016 poukázal na to, že zmluvu uzavretú medzi žalobcom a žalovanými v 1. a 2. rade je potrebné podľa súčasnej právnej úpravy posudzovať, ako zmluvný vzťah uzavretý medzi spotrebiteľom a dodávateľom, t.j., že ide o vzťah vzniknutý zo spotrebiteľskej zmluvy, a to bez ohľadu na to, že zmluva o úvere je posudzovaná ako absolútny obchodnoprávny vzťah. Poukázal na to, že v zmysle ustanovenia § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka, je spotrebiteľskou zmluvou každá zmluva bez ohľadu na jej formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom, to znamená, že aj keď žalobca uzatvoril so žalovanými v 1. a 2. rade zmluvu o úvere, v zmysle ustanovení § 497 a nasledujúcich Obchodného zákonníka v znení neskorších predpisov, ak je potrebné túto medzi účastníkmi posudzovať ako zmluvu spotrebiteľskú. Aj keď nejde v tomto prípade v právnom slova zmysle o zmluvu o spotrebiteľskom úvere, je potrebné spotrebiteľský charakter tejto zmluvy chápať a posudzovať v širšom slova zmysle ustanovenia § 52 ods. 1 až 4 Občianskeho zákonníka. Poukázal na to, že aj samotný žalobca v zmluve, ako keby predpokladal, že sa zmluvný vzťah účastníkov zmluvy v zmysle záverečných ustanovení zmluvy v čl. VII. a ods. 12.3 má aplikovať okrem iného aj Občiansky zákonník. Na právne posúdenie veci je potrebné aplikovať aj ustanovenie § 54 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, z ktorého nevyplýva, že v prípade pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv, platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší. Keďže žalobca dňa 21.11.2012 odstúpil od zmluvy, z dôvodu jej porušenia na strane žalovaných v 1. a 2. rade, z dôvodu nesplácania poskytnutého úveru, zmluva sa zrušila s účinkami ex tunc, čiže od začiatku. Pri akceptovaní ustanovení Občianskeho zákonníka, ako ustanovení priaznivejších pre žalovaných ako spotrebiteľov, je premlčacia doba 2 roky z dôvodu bezdôvodného obohatenia v zmysle ustanovenia § 107 Občianskeho zákonníka. Žalobca sa v tomto prípade o bezdôvodnom obohatení dozvedel už dňa 21.11.2012. Už v tomto okamihu sa žalobca dozvedel o skutkových okolnostiach zakladajúcich dôvod neplatnosti zmluvy, preto je potrebné zdôrazniť, že už tento deň je dňom rozhodným pre začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby. V takom prípade premlčacia doba začala plynúť od 21.11.2012 a uplatnila dňa 21.11.2014. V ďalšom poukázal na rozhodnutie Krajského súdu Prešov sp.zn. 11Co 278/2014 zo dňa 11.3.2015, ktorý už v obdobnej právnej veci zaujal takéto právne stanovisko. Žalovaný v 3. rade sa z dôvodu vzájomného priateľstva so žalovanými v 1. a 2. rade v zmysle zmluvy zaviazal zabezpečiť ich zmluvný vzťah ručením, a to v prípade nesplnenia si záväzkov vyplývajúcich im zo zmluvy. Žalovaný v 3. rade, ako ručiteľ záväzku, má rovnaké práva ako žalovaní v 1. a 2. rade a v zmysle ustanovenia § 548 Občianskeho zákonníka môže voči žalobcovi uplatniť všetky námietky, ktoré by mohli proti žalobcovi uplatňovať žalovaní v 1. a 2. rade.

Žalobca sa k argumentácii žalovanej v 2. rade a žalovaného v 3. rade vyjadril podaním doručeným súdu dňa 1.3.2016 vo vzťahu k námietke pasívnej legitímácie žalovanej v 2. rade a mal za to, že žalovaná v 2. rade potvrdila, že momentálne, nie je evidovaná ako vlastníčka predmetnej nehnuteľnosti, avšak z výpisu katastra nehnuteľnosti č. XXXX z listu vlastníctva č. XXXX, k. ú. D. Š. zo dňa 2.2.2007 vyplýva, že žalovaná v 2. rade a žalovaný v 1. rade boli vlastníkami nehnuteľnosti - rodinný dom so súp. č. XXXXX, nachádzajúcim sa na parcele č. XXX/XXX, so spoluvlastníckym podielom 1/1, ktorý bol predmetom poskytovania podpory na základe zmluvy o poskytovaní podpory č. XXX/XXXX/XXXX. Námietky žalovanej v 2. rade považoval za účelové a zmätočné. Pokiaľ ide o postavenie žalobcu a žalovaných a charakteru zmluvy o poskytovaní podpory žalovaným, žalobca uviedol, že zmluva bola uzavretá podľa ustanovení zákona č. 124/1996 Z.z. o štátnom fonde rozvoja bývania v znení neskorších predpisov, ktorou sa žalobca ako veriteľ zaviazal poskytnúť podporu vo forme úveru a obsahuje podstatné náležitosti úverovej zmluvy. Predmetný úver bol pritom poskytovaný na účely, podľa osobitných predpisov v zmysle ustanovení § 1 ods. 3 písm. p) zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch. Zároveň žalobca poukázal, že zákon č. 607/2003 Z.z. o štátnom fonde rozvoja bývania v znení neskorších predpisov bol zrušený a nahradený zákonom č. 150/2003 Z.z. o štátnom fonde rozvoja bývania v znení skorších predpisov. Zákonodarcia týmto negatívnym vymedzením subsumoval zákon o

štátnom fonde rozvoja bývania do skupiny osobitných predpisov, na základe ktorých poskytované úvery nespádajú do kategórie „spotrebiteľský úver“, t.j. úver poskytovaný žalobcom nie je spotrebiteľským úverom. Uvedené tvrdenie podporuje ustanovenie § 24 zákona o spotrebiteľských úveroch. Čo sa týka charakteristiky žalobcu, podnikaním podľa Obchodného zákonníka je len taká činnosť, ktorú vykonáva podnikateľ a zároveň kumulatívne splňa všetky znaky, ktoré zákon požaduje, teda tie, ktoré sú taxatívne vymenované v odseku 1 a 2. Samostatnosti, sústavnosť, uskutočňovanie vo vlastnom mene, na vlastnú zodpovednosť, za účelom dosiahnutia zisku. Podľa ustanovenia § 2 ods. 1 zákona o štátnom fonde rozvoja bývania nie je ustanovené, že správcom štátneho fondu rozvoja bývania je Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky. V nadväznosti na uvedené je evidentné, že štátny fond rozvoja bývania nekoná samostatne, nakoľko je spravovaný ministerstvom, čo podčiarkuje aj ďalšie ustanovenia § 20 ods. 1 zákona o štátnom fonde rozvoja bývania, podľa ktorého podrobnosti o organizácii a činnosti fondu opravuje štát túto fondu, ktorý schvaľuje minister. Poukázal na to, že je účelovým fondom, ktorý bol zriadený na plnenia osobitných úloh štátu k, t.j. financovanie priorít štátnej bytovej politiky schválených vládou Slovenskej republiky pri rozširovaní a zveľaďovaní bytového fondu. Teda pojmový znak „za účelom dosiahnutia zisku“ možno považovať za splnený vtedy, keď hlavným účelom podnikania je dosiahnutie zisku, t.j. teda nemožno kvalifikovať činnosť žalobcu ako obchodnú alebo podnikateľskú, nakoľko nespĺnil všetky jej taxatívne vymedzené pojmy. Zmluva o poskytnutí podpory uzatvorená medzi žalobcom a žalovanými nie je spotrebiteľskou zmluvou v zmysle ustanovenia § 52 a nasledujúcich Občianskeho zákonníka. Pokiaľ ide o vznesenú námietku premlčania poukázal na to, že Obchodný zákonník obsahuje vlastnú zákonnú úpravu premlčacej doby podľa ustanovení § 387 a nasledujúcich a táto úprava sa použije v predmetom prípade ako lex specialis vo vzťahu ku všeobecnej úprave dosiahnutej v Občianskom zákonníku. Žalovaní v 1. a 2. rade sa dostali do omeškania s úhradou uplatňovaného nároku dňa 31.12.2012, prvý deň omeškania. Na podporu toho svojho tvrdenia žalobca dal do pozornosti rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. 4Obo 54/2007 zo dňa 17.6.2008, ktorý sa stotožnil s právnym názorom prvostupňového súdu, že pokiaľ bolo v úverovej zmluve dohodnuté splácanie v splátkach, jednak nejedná sa o čiastkové plnenie, podľa ustanovenia § 392 ods. 2 Obchodného zákonníka, ale o jedno plnenie, ktorého úhrada bola dohodnutá v splátkach a preto za lehotu splatnosti považuje lehotu na splatenie celého úveru. V danom prípade premlčacia doba začala plynúť po lehote splatnosti celého úveru.

Súd vo veci vykonal dokazovanie výsluchom žalovaného v 2. rade a listinnými dôkazmi, a to návrhom, zmluvou o poskytnutí podpory zo dňa 13.2.2000, odstúpením od úverovej zmluvy zasielaným žalovanému v 1. rade, ako aj jeho doručením, odstúpením od úverovej zmluvy žalovanej v 2. rade, kópiou doručky, odstúpením od úverovej zmluvy doručovanou k žalovanému 3. rade odstúpením od úverovej zmluvy žalovanej v 4. rade a kópiou doručky, históriou pohybov na účte predloženu za obdobie od 15.8.2000 do 20.9.2012, sumarizáciou uplatneného nároku od dátumu od 5.6.2009 do 27.1.2006 a ostatným obsahom spisu, pričom zistil tento skutkový stav veci :

Dňa 13.4.2000 žalobca a žalovaní v 1. a 2. rade uzatvorili zmluvu o poskytnutí podpory, podľa ustanovení zákona č. 124/1996 Z.z. o štátnom fonde rozvoja bývania v znení neskorších právnych predpisov s tým, že žalobca poskytol žalovaným v 1. a 2. rade podporu z prostriedkov fondu na základe žiadosti žiadateľa zo dňa 12.6.1998 a bol poskytnutý úver podľa článku II. vo výške 500.000,- Sk pri základnej úrokovej sadzbe 3 % s lehotou splatnosti 30 rokov a nenávratný príspevok vo výške 150.000,- Sk. Žalovaní sa zaviazali žalobcovi splatiť celý úver so základnou úrokovou sadzbou 3 % na účet v banke s tým, že začiatok splácania bol určený 3 mesiace po uzatvorení zmluvy.

Podľa článku VIII. bodu 8.7. sa zmluvné strany dohodli, že dlžník môže preniesť vlastnícke právo na tretie osoby len s výlučným a písomným súhlasom fondu.

Podľa článku VIII. bodu 8.3. v prípade, ak dlžník mešká so zaplatením viac ako dvoch splátok po dobu dlhšie ako 3 mesiace alebo niektorú dlžnú splátku, ktorá bola akceptovaná po dohode s fondom neuhradí ani na výzvu, fond je oprávnený zastaviť čerpanie podpory v banke, ak ešte nebola podpora vyčerpaná. Fond je oprávnený zvýšiť úrokovú sadzbu o 0,5 % pre celú nesplatenú časť podpory. Toto právo si fond môže uplatniť pri každom opakovanom porušení podmienok pri splácaní podpory.

Podľa článku VIII bodu 8.4. zmluvy v prípade, ak je dlžník v omeškaní s úhradou ktorejkoľvek splátky dlhšie ako 6 mesiacov, je fond oprávnený po doručení výzvy k vyrovnaní splátok od zmluvy odstúpiť jednostranne.

Podľa článku VIII bodu 8.5. zmluvy, zmluvné strany sa dohodli, že v prípade naplnenia bodu 8.4. je dlžník povinný uhradiť zmluvnú pokutu vo výške 10 % z celej dlžnej sumy v termíne do 30 dní od doručenia výzvy dlžníkovi.

Strany si dohodli v zmysle článku VII. Dohodu 7.1., že návratnosť bude zabezpečená ručením tretích osôb, ktoré prehlásili, že dobrovoľne, slobodne a vážne sa rozhodli prijať povinnosť uspokojiť záväzok dlžníka voči fondu, a to v celosti alebo v jeho nesplatennej časti vrátane jeho úroku, ako aj nenávratného príspevku, ak tento bol poskytnutý, a dlžník zvlášť hrubým spôsobom porušil ustanovenia zmluvy a ak dlžník neuspokojí na osobitnú písomnú výzvu pohľadávku fondu.

Podľa článku VII bod 7.2. podpísaní ručiteľia ručia za celý dlh spoločne a nerozdielne fondu podľa ustanovenia § 539 Občianskeho zákonníka, a to po celú dobu až do splatenia úveru.

Nakoľko žalobcovia svoj úver nesplácali, pristúpil žalobca dňa 21.11.2012 k odstúpeniu od úverovej zmluvy v súlade s článkom VIII. ods. 8.4 zmluvy. Súčasne žalovaných v 1. a 4. rade upozornil, že v prípade neuhradenia dlžnej sumy v termíne 30 dní odo dňa doručenia odstúpenia od zmluvy, si uplatní nárok prostredníctvom súdu.

Zistený skutkový stav súd právne posúdil:

Podľa § 12 ods. 1 zák. č. 124/1996 Z.z. o Štátnom fonde rozvoja bývania, na základe rozhodnutia podľa § 11 ods. 9 uzavrie fond so žiadateľom zmluvu.

Podľa § 12 ods. 2 zák. č. 124/1996 Z.z. o Štátnom fonde rozvoja bývania, zmluva musí obsahovať najmä

- a) údaje o zmluvných stranách,
- b) účel, výšku, druh a čerpanie poskytnutej podpory,
- c) spôsob plnenia záväzkov zmluvných strán,
- d) zabezpečenie záväzkov,
- e) bezhotovostný spôsob úhrady z podpory,
- f) technické podmienky stavby a dĺžku času jej uskutočnenia,
- g) sankcie za porušenie zmluvných podmienok,
- h) spôsob kontroly plnenia zmluvných podmienok a dôsledky ich nedodržania,
- i) ak je žiadateľom osoba podľa § 7 písm. a), tak aj minimálny čas, v ktorom bude stavbu vlastníť a užívať on alebo osoby jemu blízke, 21a) alebo osoby oprávnené podľa osobitného predpisu,
- j) ak je žiadateľom podľa § 7 písm. b) obec, ktorá požiadala o podporu podľa § 10 ods. 2, tak aj minimálny čas, v ktorom bude obec stavbu vlastníť a dávať byty do nájmu obyvateľom obce.

Podľa § 13 ods. 3 zák. č. 124/1996 Z.z. o Štátnom fonde rozvoja bývania, ak žiadateľ neoprávnené použil alebo zadržal prostriedky fondu v rozpore s určenými alebo s dohodnutými podmienkami, je povinný ich vrátiť fondu a zaplatiť penále podľa osobitného predpisu. (zák. č. 303/1995 Z.z.)

Podľa § 52 ods. 1,3,4 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na jej formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 54 ods. 1,2 Občianskeho zákonníka, zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

Podľa § 48 ods. 1,2 Občianskeho zákonníka, od zmluvy môže účastník odstúpiť, len ak je to v tomto alebo v inom zákone ustanovené alebo účastníkmi dohodnuté. Odstúpením od zmluvy sa zmluva od začiatku zrušuje, ak nie je právnym predpisom ustanovené alebo účastníkmi dohodnuté inak.

V predmetnej veci bolo nepochybne preukázané, že medzi účastníkmi konania bola uzavretá dňa 13.4.2000 zmluva o poskytnutí podpory vo forme úveru pod č. XXX/XXXX/XXXX.

Žalovaným bola poskytnutá podpora vo forme úveru vo výške 16.596,95 eur s dobou splatnosti 30 rokov, pri základnej úrokovej sadzbe 3 %.

Listom zo dňa 21.11.2012 žalobca jednostranne odstúpil od úverovej zmluvy, a to z dôvodu opakovaného porušovania povinností zo strany žalovaných. Súčasne žalovaných upozornil, že v prípade neuhradenia dlžnej sumy v termíne 30 dní odo dňa doručenia odstúpenia od zmluvy si uplatní nárok na súde.

Najvyšší súd Slovenskej republiky vo svojom rozhodnutí sp. zn. 2Obo 74/2008 uviedol: Odvolací súd nesúhlasí s názorom vysloveným v poslednej vete tohto právneho názoru, nakoľko odstúpením od úverovej zmluvy, záväzkový vzťah z úverovej zmluvy zaniká, čiže neexistencia úverového záväzku spôsobuje, že uzavretá záložná zmluva nemôže zabezpečovať záväzok, ktorý neexistuje. Súčasne s odstúpením od úverovej zmluvy zaniká aj záväzok zo záložnej zmluvy. Keď neexistuje záväzok, ktorý má zabezpečiť, nemôže byť záložná zmluva platná. Podľa odvolacieho súdu odstúpením od úverovej zmluvy vznikol nový právny vzťah, vzťah z bezdôvodného obohatenia.

Žalovaným v 1. a 2. rade bolo odstúpenie od zmluvy doručené dňa 30.11.2012, žalovanému v 3. rade dňa 1.12.2012 a žalovanej v 4. rade bolo doručované na adresu uvádzanú v zmluve.

Na nastúpenie účinkov odstúpenia ako jednostranného adresovaného právneho úkonu, je nevyhnutné jeho riadne doručenie druhej zmluvnej strane ako adresátovi, ak ten nebol fyzicky prítomný pri jeho vykonaní, je tak nutné aplikovať ustanovenie § 45 ods. 1 Občianskeho zákonníka, na to, aby nastúpili účinky zamýšľané týmto právnym úkonom. Zo znenia ustanovenia § 45 ods. 1 Občianskeho zákonníka možno ustáliť: že účinnosť prejavu vôle voči neprítomnej osobe, ktorej je určený ako adresátovi, nastáva momentom, keď sa dostane do sféry jej dispozície; posúdenie skutočnosti, či sa prejav vôle dostal do sféry adresáta, je potrebné vyhodnotiť objektívne vzhľadom na všetky okolnosti; ak sa preukáže, že osoba, ktorej je právny úkon určený, mala objektívnu možnosť oboznámiť sa s prejavom vôle, dochádza k pôsobeniu tohto jednostranného právneho úkonu voči nej bez ohľadu na to, či sa s ním skutočne (fakticky) aj oboznámila. Obdobné stanovisko zaujal aj Najvyšší súd Slovenskej republiky, vo svojom uznesení zo dňa 28.1.2011, sp. zn. 5Cdo 129/2010, ktoré bolo publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a súdov Slovenskej republiky, pod č. R 27/2011.

Vychádzajúc z vyššie uvedeného, keďže neboli preukázané žiadne listinné dôkazy, v zmysle ktorých by vyplývalo, že žalovaná v 4. rade medzičasom od uzatvorenia zmluvy do doručovania odstúpenia od zmluvy zmenila bydlisko a túto skutočnosť oznámila žalobcovi, že je potrebné vychádzať z toho, že žalovaná v 4. rade mala objektívne možnosť oboznámiť sa s prejavom vôle žalobcu a teda súd mal zato, že účinky odstúpenia nastúpili aj voči žalovanej v 4. rade. Navyše došlo k zániku hlavného záväzku odstúpením od zmlúv voči dlžníkom a súd má zato, že záväzok žalovanej v 4. rade ako akcesorický záväzok, taktiež zanikol.

Z uvedeného súd teda dospel k záveru, že dôsledkom odstúpenia od zmluvy podľa ustanovenia § 48 ods. 2 Občianskeho zákonníka, bolo zrušenie zmluvy s účinkami od začiatku zo zrušenej zmluvy a žalobcovi vzniklo právo domáhať sa iba vydania bezdôvodného obohatenia podľa zásad vyplývajúcich z ustanovenia § 451 Občianskeho zákonníka. Pri zrušenej zmluve je každý z účastníkov povinný vrátiť druhému všetko, čo podľa nej dostal.

Podľa § 451 ods.1,2 Zákona č.40/1964 Občianskeho zákonníka v znení neskorších právnych predpisov (ďalej len OZ), kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať. Bezdôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov.

Podľa § 456 OZ, predmet bezdôvodného obohatenia sa musí vydať tomu, na úkor koho sa získal. Ak toho, na úkor koho sa získal, nemožno zistiť, musí sa vydať štátu.

Podľa § 457 OZ, ak je zmluva neplatná alebo, ak bola zrušená, je každý z účastníkov povinný vrátiť 2. všetko, čo podľa nej dostal.

Podľa § 107 ods.1,2 OZ, právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia sa premlčí za dva roky odo dňa, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil. Najneskôr sa právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia premlčí za tri roky, ak ide o úmyselné bezdôvodné obohatenie za desať rokov odo dňa, keď k nemu došlo.

Vzhľadom na vyššie uvedené súd posúdil nárok žalobcu ako bezdôvodné obohatenie, ak pri akceptovaní ustanovení Občianskeho zákonníka ako ustanovení priaznivejších pre žalovaných ako spotrebiteľov bola premlčacia doba dvojročná, pričom žalobca sa najneskôr dozvedel o bezdôvodnom obohatení dňa 1.12.2012, došlo k premlčaniu nároku najneskôr dňa 2.12.2014 a žaloba bola podaná dňa 5.5.2015, teda po uplynutí dvojročnej premlčacej doby.

Žalovaní v 1. až 3. rade vzniesli námietku premlčania a čo sa týka žalovanej v 4. rade, tu súd postupoval v zmysle ustanovení zákona č. 250/2007 Z.z. s tým, že už aj bez návrhu bolo potrebné prihladiť na nemožnosť práva.

Podľa § 1 ods. 1 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa, tento zákon upravuje práva spotrebiteľov a povinnosti výrobcov, predávajúcich, dovozcov a dodávateľov, pôsobnosť orgánov verejnej správy v oblasti ochrany spotrebiteľa, postavenie právnických osôb založených alebo zriadených na ochranu spotrebiteľa (ďalej len "združenie") a označovanie výrobkov cenami.

Podľa § 5b zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa, orgán rozhodujúci o nárokoch zo spotrebiteľskej zmluvy prihliada aj bez návrhu na nemožnosť uplatnenia práva, na oslabenie nároku predávajúceho voči spotrebiteľovi, vrátane jeho premlčania alebo na inú zákonnú prekážku alebo zákonný dôvod, ktoré bránia uplatniť alebo priznať plnenie predávajúceho voči spotrebiteľovi, aj keď by inak bolo potrebné, aby sa spotrebiteľ týchto skutočností dovoľával.

Pokiaľ ide o námietky žalobcu, v danom súd poukazuje na rozhodnutie Krajského súdu v Prešove sp.zn. 7Co 1/2016 zo dňa 25.4.2016 v obdobnej právnej veci, v zmysle ktorého súd vyjadril, že pokiaľ ide o potvrdenia spochybňujúce spotrebiteľský charakter zmluvy uzatvorenej medzi žalobcom a žalovanými (v danej právnej veci taktiež Štátnym fondom rozvoja bývania), v čase uzatvorenia právneho úkonu žalobca mal postavenie právnickej osoby, a v súlade s ustanovením § 18 ods. 1 Občianskeho zákonníka disponoval spôsobilosťou mať práva a povinnosti. Mohol teda samostatne a vo vlastnom mene vykonávať činnosti zverené mu zákonom č. 607/2003 Z.z. v znení účinnom ku dňu uzatvorenia zmluvy (v danej právnej veci síce skoršieho právneho predpisu, avšak aplikovateľného). Jednou z týchto činností bolo i uzatváranie zmlúv o poskytovaní podpory vo forme úveru. Na samostatnosti vykonávania tejto činnosti nemôže nič zmeniť ani to, že správu u žalovaného vykonávalo ministerstvo výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky. Uzavretie zmluvy o poskytnutí podpory vo forme úveru na charakter sústavnosti a účelom týchto zmlúv je bez akýchkoľvek pochybností dosiahnutie zisku. Zmluva o úvere uzatvorená v súlade s ustanovením § 497 Obchodného zákonníka je zmluvou odplatnou a dlžníkovi okrem povinnosti vrátiť poskytnuté peňažné prostriedky vzniká aj povinnosť zaplatiť veriteľovi úroky.

Na zdôraznenie súd poukazuje na znenie čl. 2 písm. c Smernice rady č. 93/13/EHS z 5.4.1993 o nekalých podmienkach spotrebiteľských zmlúv, v zmysle tohto čl. na účely smernice „predajca alebo dodávateľ“ znamená akúkoľvek fyzickú alebo právnickú osobu, ktorá v zmlúvach podliehajúcich tejto smernici koná s cieľom vzťahujúcim sa k obchodu, podnikaniu alebo povolaniu bez ohľadu na to, či má verejnú alebo súkromnú formu vlastníctva.

Novela Občianskeho zákonníka uskutočnená zákonom č. 150/2004 Z.z. s účinnosťou od 1.4.2004 zakotvila do nášho súkromného práva právnu úpravu spotrebiteľských zmlúv. S uvedenou novelou bola prevzatá i Smernica Rady č. 93/13/EHS o nekalých podmienkach spotrebiteľských zmlúv, čo je zrejme z ustanovenia § 879 g Občianskeho zákonníka. Aj, keď občiansky zákonník účinný od 1.4.2004 v

ustanovení § 52 ods. 1 za spotrebiteľské označil len odplatné zmluvy upravené v časti 8 s Občianskeho zákonníka a zmluvu podľa k § 55 Občianskeho zákonníka, táto okolnosť nevyklučuje aplikáciu ustanovení § 53 a 54 Občianskeho zákonníka pri posudzovaní neprijateľných podmienok aj v iných spotrebiteľských zmluvách, napríklad z úverových zmluvách. Obchodný zákonník účinný v čase uzatvorenia zmluvy právnu úpravu spotrebiteľských zmlúv a ani právnu úpravu neprijateľných podmienok v spotrebiteľských zmluvách vôbec neobsahoval. Tento právny predpis v širšom rámci súkromnoprávnej úpravy, ktorej základným všeobecným predpisom je občiansky zákonník má postavenie predpisu špeciálneho. Ustanovenie § 1 ods. 2 s Obchodného zákonníka priamo ukladá riešiť otázky Obchodným zákonníkom neupravené podľa predpisov občianskeho práva. V tejto súvislosti je právne významné ustanovenie § 853 ods. 1 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého občianskoprávne vzťahy pokiaľ nie sú osobitne upravené ani týmto ani iným zákonom sa spravujú ustanoveniami tohto zákona, ktoré upravujú vzťahy obsahom aj účelom im najbližšie. Vychádzajúc z uvedeného v dôsledku nedostatku inej právnej úpravy neprijateľných a podmienok pri úverových zmluvách je potrebné vychádzať z ustanovení § 53 a 54 Občianskeho zákonníka upravujúcich analogicky prípad. Inak by sa minula účinkom do nášho právneho poriadku implementovaná Smernica Rady čísla 93/13/ EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách.

Je potrebné ešte podotknúť aj možnosť použitia Občianskeho zákonníka na vzájomné vzťahy medzi účastníkmi, ktorá vyplýva z čl. XII. bod 12. 3 Zmluvy o poskytnutí podpory vo forme úveru. Ak samotný žalobca v zmluve umožnil použitie Občianskeho zákonníka, použitie pre žalobcov ako spotrebiteľov nevýhodnejšej úpravy pri odstúpení od zmluvy vyplývajúcej z Obchodného zákonníka je neprijateľné.

V ostatnom súd poukazuje na rozhodnutie Krajského súdu Prešov sp.zn. 7Co 1/2016 zo dňa 25.4.2016.

Pretože žalovaní mali v konaní plný úspech, za podmienok podľa ust. § 142 ods.1, O.s.p. im súd proti neúspešnému žalobcovi priznal náhradu trov konania v plnej výške súdom zistených preukázane a účelne vynaložených trov; naopak neúspešný žalobca musí prípadné vlastné trovy v plnej výške znášať sám.

Súd priznal nárok na tarifnú odmenu a paušálnu náhradu režijných výdavkov - podľa ust. § 10 ods.1 a súvisiacich ust. vyhl. MS SR č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov, vychádzajúc z právnej úpravy v ust. § § 137 a nasledujúcich O.s.p. o trovách konania.

Spolu tak súdom zistené a priznané trovy právneho zastúpenia žalovanej v 2. rade z tarifnej hodnoty veci 12.699,95 eur predstavuje odmena za 1 úkon právnej pomoci sumu 287,14 eur.

Podľa vyhl. č. 655/2004 Z.z., §9 ods. 1, §10 ods. 1 :

- § 14 ods. 1 písm. a) - príprava a prevzatie veci dňa 26.10.2015 - 287,14 eur
- § 14 ods. 1 písm. b) - písomné podanie na súd - 11.1.2016 - 287,14 eur
- § 14 ods. 1 písm. c) - účasť na pojednávaní dňa 2.2.2016 - 287,14 eur
- § 14 ods. 1 písm. b/ - písomné podanie vo veci samej dňa 22.2.2016 - 287,14 eur
- § 14 ods. 1 písm. c/ účasť na pojednávaní dňa 30.6.2016 - 287, 14 eur,

k tomu režijný paušál $1 \times 8,39$ eur + $4 \times 8,58$ eur, spolu 42,71 eur, trovy právneho zastúpenia žalovanej v 2. rade tak predstavujú spolu sumu 1.478,41 eur.

Priznané trovy právneho zastúpenia za žalovaného v 3. rade boli za 3 úkony právnej pomoci taktiež z hodnoty sporu 12.699,95 eur, čo predstavuje za 1 úkon právnej pomoci odmenu vo výške 287,14 eur, a to za

- § 14 ods. 1 písm. a) - príprava a prevzatie veci dňa 12.4.2016 - 287,14 eur,
- § 14 ods. 1 písm. b) - písomné podanie na súd - 18.4.2016 - 287,14 eur,
- § 14 ods. 1 písm. c / účasť na pojednávaní dňa 30.6.2016 - 287, 14 eur,

k tomu režijný paušál $3 \times 8,58$ eur spolu 25,74 eur, trovy právneho zastúpenia žalovaného v 3. rade tak predstavujú spolu sumu 1.064,59 eur.

Pretože žalovaná v 2.rade a žalovaný v 3. rade boli zastúpení právnyimi zástupcami, ktorým súd priznal náhradu trov konania, platobným miestom na poukázanie priznanej sumy na náhradu trov, a to v celom rozsahu, je v zmysle ust. § 149 ods.1 O.s.p. účet (adresa sídla) jeho právneho zástupcu.

Žalovaní v 1. a 4. rade si náhradu trov konania neuplatnili.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia cestou tunajšieho súdu na Krajský súd v Prešove.

Podľa § 205 ods. 1 O.s.p. v odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3 O.s.p.) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Podľa § 205 ods. 2 O.s.p. odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1 O.s.p.,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a O.s.p.),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 251 ods. 1 O.s.p., ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.